

Selviytymisseikkailu murtolukumetsässä

Tavoite: vahvistaa luontosuhdetta ja lisätä ympäristöherkkyttä, selkiyttää ja konkretisoida murtolukuja

Teema: metsä

Kohderyhmä: 5-6 lk

Ryhmäkoko: 12-25

Kesto: 1.5 h

Tarvittavat välineet ja tila:

- ohjaajalle, jotain mikä helpottaa roolin luomista esim. viitta tai hattu, keppi tai sauva
- metsän ei tarvitse olla iso, työskentelyyn tarvitaan noin luokkahuoneen kokoinen tila
- harjoitukseen 4. Totuuden hetki: kiviä 5 kpl/1 ryhmä (näihin tehdään merkinnät 1/kivi), 12 kiveä/käpyä/keppiä jokaiselle pienryhmälle (pienryhmiä max 5)

Kokemuksia ja muuta huomioitavaa:

- ohjaajan rooli: ohjaaja vetää draamaohjelman roolissa ollen
- tarinat kerrotaan omin sanoin ulkomuistista
- Jos osallistujia on minimimäärä eli 12, silloin pienryhmiä on 4 kpl. Muuten pienryhmiä on viisi ja kaikki harjoitukset tehdään ollen samassa pienryhmässä.

Aloitus:

Ohjaaja laskee ”hiljaisuuden verhon” ryhmän päälle eli pyytää osallistujia olemaan aivan hiljaa ja johdattaa ryhmän tapahtumapaikalle. Sitten ohjaaja nostaa ”hiljaisuuden verhon” ja kertoo alkutarinan omin sanoin.

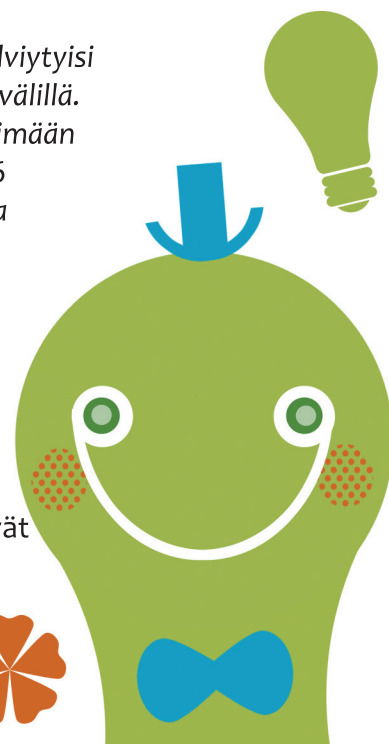
a) Virittäytyminen:

Alkutarina:

Metsä on minun kotini. Metsä ravitsee minua ja antaa minulle suojan. En selviytyisi hengissä ilman metsää. Minä olen sanansaattaja teidän ihmisten ja metsän välillä. Teidät on kutsuttu tähän metsään ratkaisemaan mystisiä arvoituksia ja etsimään selvyyttä salaisuuksiin sekä ottamaan mittaa toisistanne. Viivytte täällä 1/16 vuorokaudesta. Minä toimin oppaanne, joten minua kannattaa kuunnella tarkkaan.

1. Metsänimi – tutustuminen

Seisotaan yhdessä piirissä. Jokainen miettii mielessään jonkin metsään liittyvän sanan, joka voi olla esim. kasvi- tai eläinlaji, luonnonilmiö tai sääilmiö. (adjektiivi, tunne, muoto) Tätä voi vaikeuttaa siten, että sanan tulee alkaa samalla kirjaimella kuin oma etunimi. Jokainen piirissä oleva sanoo vuorollaan oman etunimensä ja keksimänsä sanan. Muut tervehtivät yhdessä sanomalla ”Tervehdys/Terve” ja toistamalla nimet esim. Tervehdys Minerva metsänystävä.

b) Aiheen käsittely / yleinen taso:

2. Oma heimo – ryhmiin jako

Jako pienryhmiin, 3-5 hlön pienryhmät. max 5 pienryhmää.

RYHMIINJAKO: Viidesosa oppilaista

Oppilaita pyydetään miettimään miten he saisivat selville kuinka monta oppilasta on viidesosa koko luokan oppilaista. Todennäköisesti oppilaat alkavat jakaa luokan oppilaita viiteen eri ryhmään, mutta jos he eivät keksi tätä, ohjaaja voi auttaa heitä ratkaisussa. Jos oppilaita on vähän, pyydetään heitä miettimään paljonko on neljäs- tai kolmasosa ryhmästä. Harvoilla ryhmillä jako menee tasan ja tällöin mietitään yhdessä mitä tehdään jäljelle jääneille oppilaille. Ovatko he jakojäännös? Esim. 24 oppilaasta tulee viisi neljän oppilaan ryhmää ja jäljelle jää neljä oppilasta. Viidesosa oppilaista on siis neljä oppilasta + 4/5 oppilasta.

2.1 Heimon nimi - voimaeläin

Jokainen heimo valitsee itselleen Suomen metsissä elävän oman voimaeläimen. Tätä ei vielä kerrota muille. Valittuaan oman voimaeläimensä, heimot miettivät millainen ko. eläin on. Mitä ominaisuuksia sillä on ja mitä voimavaroja se tuo mukanaan esim. rohkeus, nopeus, viisaus.

Sen jälkeen jokainen heimo esittää vuorollaan omaa voimaeläintään ja muut arvaavat mikä eläin on kyseessä. Esityksessä käytetään ääntä ja liikettä.

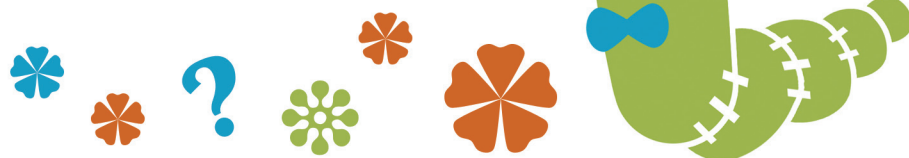
2.2 Oma reviiri – tutustuminen

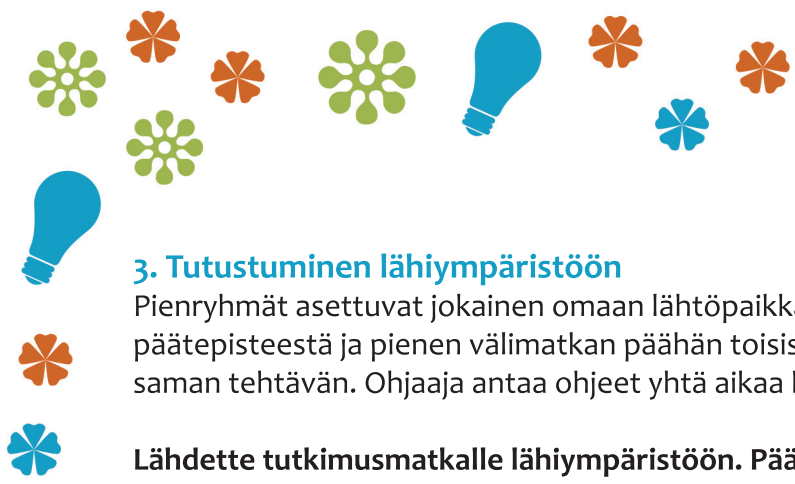
Rajataan toiminta-alue, missä osallistujat ovat draamaohjelman ajan, noin luokkahuoneen kokoinen neliön tai suorakulmion muotoinen alue riittää. Se merkitään esim. nauhoilla. Lisäksi jokainen heimo merkitsee oman reviirinsä toiminta-alueen sisäpuolelta. Sen jälkeen pienryhmät laskevat toiminta-alueen pinta-alan sekä oman reviirin pinta-alan ja ilmoittavat monesko osa oman reviirin pinta-ala on toiminta-alueen pinta-alasta ja ilmoittaa sen murtolukuna.

Vaihtoehtoisesti voidaan tehdä näin: Heimot rajaavat sovitun alueen sisältä omaksi reviirikseen viidesosan isosta alueesta. (Jos ryhmiä on neljä, rajataan neljäsosa alueesta.)

Tarina:

Kuuletteko metsä kutsuu. Täällä on muitakin kuin me. Tulkaa tutustumaan lähimetsään. Tutkikaa, katselkaa, haistelkaa ja kuunnelkaa. Löytäkää metsän ihmeet.

3. Tutustuminen lähiympäristöön

Pienryhmät asettuvat jokainen omaan lähtöpaikkaansa, samalle etäisyydelle päätepisteestä ja pienen välimatkan päähän toisistaan. Jokainen pienryhmä saa saman tehtävän. Ohjaaja antaa ohjeet yhtä aikaa kaikille ryhmille.

Lähdette tutkimusmatkalle lähiympäristöön. Päätepuolella on tuo suuri kuusi tuolla (ohjaaja valitsee päätepuolelle paikan päällä).

- Kulkekaa ensin neljäsosa matkasta Merkitkää maahan paikka, missä neljäsosa matkasta loppuu. Kuunnelkaa silmät kiinni mitä ääniä kuuluu (1-3 min).
- Kulkekaa kaksikolmasosaa lopusta matkasta ja pysähtykää siihen. Merkitkää maahan paikka. Etsikää jotain kaunista ja jotain mielenkiintoista.
- Arvioikaa paljonko matkasta on kulkematta ja miettikää miten se ilmaistaan murtolukuna. Tämän tehtyänne menkää päätepuolelle.

Matkat tarkastetaan yhdessä.

1.ryhmä: äänet, **2. ryhmä:** kaunis asia, **3. ryhmä:** mielenkiintoinen asia, **4. ryhmä:** murtoluku, **5. ryhmä:** murtoluku

Pienryhmät tekevät esityksiä, siten että ryhmä 1 tekee esityksen kuulemistaan äänistä, ryhmä 2 löytämästään kaunista asiasta (jos useampia valitaan niistä yksi). Ryhmä 3 tekee esityksen löytämästään mielenkiintoisesta asiasta ja ryhmät 4 ja 5 tekevät murtoluvusta (paljonko matkasta on kulkematta).

Tarina:

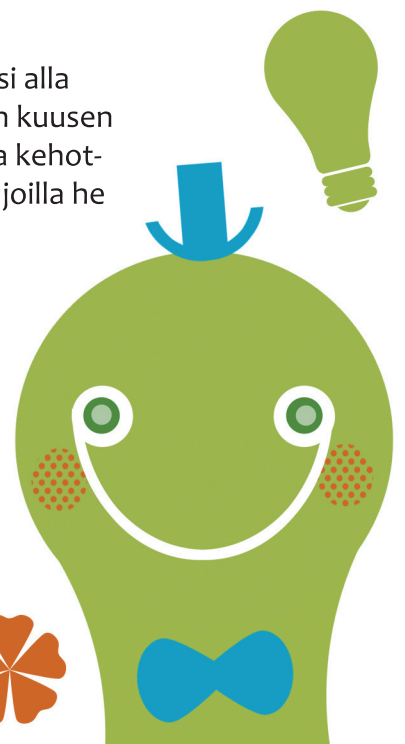
Jo aikojen alusta luonto on antanut meille elämän. Puut, metsä ja eläimet ovat auttaneet meitä selviytymään hengissä. Ne ovat myös neuvoneet ja opastaneet meitä ihmisiä. Niin ne tekevät nytkin, kun vain pyydämme neuvoa ja kuuntelemme. Teidän voimaeläimenne auttavat teitä seuraavassa tehtävässä. Vastapalveluksena ne toivovat, että kohtelemme luontoa kunnioittavasti ja muistamme kiittää saamistamme lahjoista.

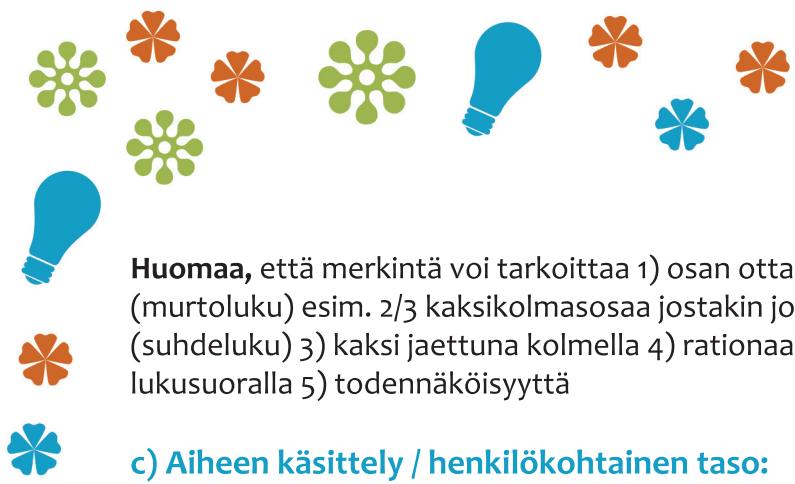
4. Totuuden hetki (4-5 pienryhmää)

Ohjaaja jakaa jokaiselle pienryhmälle kiven, josta löytyy yksi merkintä (yksi alla olevista merkinnöistä) ja kertoo samalla löytäneensä ne metsästä, suuren kuusen alta. Ohjaaja pyytää ryhmiä selvittämään mitä tämä merkintä tarkoittaa ja kehoittaa pyytämään voimaeläimeltä apua. Jokainen ryhmä saa 12 kiveä/käpyä, joilla he demonstroivat vastauksensa.

* 1/2	* 2/4
* 1/3	* 3/4
* 1/4	* 5/4

Tässä harjoituksessa tarvittavat kivet/kävyt voidaan kerätä myös siten, että jokainen pienryhmä kerää itselleen omalta reviiriltään tarvittavan määrän esim. 12 kpl.

Huomaa, että merkintä voi tarkoittaa 1) osan ottamista, jostain kokonaisuudesta (murtoluku) esim. $\frac{2}{3}$ kaksikolmasosaa jostakin joukosta 2) kahden suhde kolmeen (suhdeluku) 3) kaksi jaettuna kolmella 4) rationaalilukua 0,67, tietty piste lukusuoralla 5) todennäköisyyttä

c) Aiheen käsittely / henkilökohtainen taso:

5. Yhteinen kiitos voimaeläimille: loppurituaali
Seuraavaksi pienryhmät kiittävät voimaeläintä ja metsän sanansaattajaa (ohjaajaa roolissa) tekemällä liikkeen ja äänen yhdessä, vain yksittäisiä sanoja, jos tarpeen, ei puhetta. Ryhmät esittävät kiitoksensa peräjälkeen. Muut kuuntelevat ja katselevat hiljaisuuden vallitessa.

Roolista pois: Kättele $\frac{1}{8}$ osaa luokkatovereista ja sano kätellessäsi oma nimesi

d) Lopetus:

6. Puuystäväni – oma valinta

Etsi omalta reviiriltäsi /toiminta-alueelta puu, joka kutsuu sinua. Tutustu siihen, tunnustele sitä, katsele ja kuuntele. Istu hetkeksi puun juurelle, voit nojata puuhun. Kuuntele mitä puu kertoo sinulle, (3-5 min) kunnes ohjaaja kutsuu takaisin.

7. Puhuva kivi tai käpy tms. kiertää

Ollaan piirissä ja ohjaaja laittaa kiven kiertämään. Se, jonka kädessä kivi on saa puheenvuoron ja voi kertoa muutamalla sanalla mitä ajatuksia tämä ohjelma herätti.

LUOKASSA: Mietitään kuinka pitkä aika on $\frac{1}{16}$ vuorokaudesta.
(Alussa kerrottu aika, joka metsässä vietettiin.)

Matematiikkaa ulkona luonnossa

© Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Arx, Hämeenlinna 2010
Opetuskäyttö sallittu, ei kaupallisiin tarkoituksiin.

